

Сизър Милан

КРАТЪК НАРЪЧНИК ЗА
ЩАСТЛИВО КУЧЕ

Сизър Милан

КРАТЪК НАРЪЧНИК ЗА
ЩАСТЛИВО КУЧЕ

98 основни съвета и техники

NATIONAL GEOGRAPHIC

WASHINGTON D.C.

Създадено приз 1888 година, Националното географско дружество е една от най-големите научни и образователни организации с идеална цел в света. Всеки месец дружеството достига до повече от 285 милиона души по света чрез официалния си форум списание „Нешънъл Джеографик“ и четирите си други списания, телевизионния канал „Нешънъл Джеографик“, телевизионните поредици, радиопрограми, филми, книги, видеофилми и DVD, карти и интерактивни средства за информация. Националното географско дружество е финансирало повече от 8000 научноизследователски проекта и поддържа образователна програма, чиято цел е да се бори с неосведомеността по въпросите на географията.

www.nationalgeographic.com

ЕГМОНТ

България

Всички права запазени. Нито книгата като цяло, нито части от нея могат да бъдат възпроизведени под каквато и да е форма.

Copyright © 2013 Cesar's Way, Inc.

Copyright Bulgarian edition © 2013 Cesar's Way, Inc. All rights reserved

Оригинално заглавие *Cesar Millan's Short Guide to a Happy Dog*

Превод Ирина Ценкова
Редактор Надя Кальчева
Коректор Надя Кальчева

Издава „Егмонт България“
1142 София, ул. „Фритьоф Нансен“ 9
www.egmontbulgaria.com

Отпечатано в „Лито Балкан“ АД, София, 2013
ISBN 978-954-27-1042-4

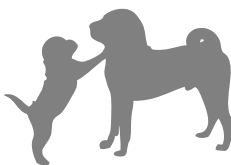
Съдържание

БЛАГОДАРНОСТИ . . .	7
УВОД . . .	9
КАК ДА ЧЕТЕТЕ ТАЗИ КНИГА . . .	15
ГЛАВА 1 . . .	18
Душевното състояние на кучетата	
ГЛАВА 2 . . .	33
Кучешките природни закони на Сизър	
ГЛАВА 3 . . .	51
Девет прости принципа за постигане на равновесие у кучето	
ГЛАВА 4 . . .	75
Практически техники за всеки водач на глутница	
ГЛАВА 5 . . .	95
Не се гържа зле	
ГЛАВА 6 . . .	139
Изберете подходящото за вас куче	
ГЛАВА 7 . . .	165
Промени в живота, вашето куче и вие	
ГЛАВА 8 . . .	183
Формулата на задоволството	
ГЛАВА 9 . . .	195
Обогатете своето куче, обогатете живота си	
ДОПЪНИТЕЛНИ ИЗТОЧНИЦИ . . .	206
ИЛЮСТРАЦИИ . . .	208

Посвещавам тази книга на всички мои почитатели по света. Без тяхната подкрепа нямаше да мога да давам съвети на никого. Благодаря на почитателите си за тяхната непредубеденост и разбира се, на техните кучета за това, че бяха с мен през последните девет сезона на „Говорещият с кучета“.

Посвещавам тази книга и на Джахира Дар и Каавин Милан за това, че бяха до мен и пътуваха по целия свят с мен, за да мога да продължим да помагаме на хората. Без вас моята гутница не е пълна.

Благодаря!

БЛАГОДАРНОСТИ

Искам да благодаря на Бог за този удивителен дар с кучетата. Искам да благодаря на екипа ми, включително на хората от „Сизър Милан“ Инк, на Центъра по кучешка психология, на „Начина на Сизър“, на телевизионния канал „Нешънъл Джоографик“, на Лиза Томас и Хилъри Блук от издателство „Нешънъл Джоографик“, на Тара Кинг и на фондация „Милан“ за тяхното непоколебимо посвещение на мисията за спасяване, възстановяване и осиновяване на кучета. Специални благодарности на Джон Бастуан и Боб Аниело за помощта при написването на тази книга и на Ейми Бригс, която отгаде уикендите и вечерите си, за да я редактира.

И въпреки че последните девет години бяха невероятни, чакам с нетърпение бъдещето и искам да благодаря на най-новите членове на екипа ми, включително екипа на „Водач на глутницата“, Стив Легрис от списание „Начинът на Сизър“ и Чери Лукас, Ево Фишър и Ерик Ровнър от „Уилям Морис Индевър“. Искам да благодаря и на Поми, че предостави ранчото си, за да можем да снимаме едно невероятно шоу.

СИЗЪР МИЛАН

Искам да благодаря на Стейси и Тег Милнър за това, че ме въведоха в света на Сизър. На глутниците от „Начинът на Сизър“ и „Говорещият с кучета“, бивши и настоящи. На Че’Риа Адамс и на Писателския център „Ел Ей“ за тяхното въдъхновение, подкрепа и приятелство. И на моята глутница - Шадоу и Шиба, защото винаги бяха до мен и ме научиха да бъда техен лидер. Благодаря на Боб Аниело и Дейв Роджърс за доверието. И, разбира се, искам да благодаря на Сизър, от когото научих толкова много през годините, и който ми даде възможността да работя в тази сфера, която е моята страст.

ДЖОН БАСТИАН

Искам да благодаря на родителите ми - Ал и Жан Аниело, за тяхната самоотверженост и въдъхновение. На семейството ми - Дарил, Ник и Крис, че ме търпят и ми позволяват да бъда този, който съм, въпреки че ги подлудявам. На двамата ми братя Рон и Рик, които винаги са били до мен и ме напътстваха творчески, морално и духовно. И на Сизър за това, че ме научи, че всички неща са възможни.

БОБ АНИЕЛО

Искам да благодаря на Сизър Милан и на страхотния му екип за възможността да работя по този вълнуващ проект. Благодаря ви, Боб и Джон, защото направихте невъзможното, за да гоставите този текст при условия, които мнозина биха нарекли невъзможни. Вие сте страхотен екип - бързи, отворени за почти всичко и непрекъснато даващи нови идеи как книгата да изглежда по-добре. Благодаря на съпруга ми Гриншоу и на същера ми Даяна. Да знам, че ви има, прави всичко възможно. Благодаря на моите сиби котки (ах!) Полковник и Нели за мъркането и галенето. И благодаря на Хос, Ралф, Макс, Бъд и Луси, за това че бяха най-добрите кучета, които някой може да си пожелае. Толкова съм щастлива, че споделям живота си с вас.

ЕЙМИ БРИГС

УВОД

Стоя на мекия пустинен пясък, а обувките ми затъват все по-дълбоко в порестата пустинна почва. Докато стоя, пясъкът започва да се оформя около краката ми като цимент. Горещо е, минава 40 градуса. Неудобно ми е и е трудно да се движа.

Докато се взирам в Мексико през границата със Съединените щати, внезапно осъзнавам, че съм живял в САЩ по-дълго, отколкото в Мексико. Минаха 22 години, откакто на 23 декември 1990 г. минах нелегално от Тихуана в Сан Исидро, южно от Сан Диего, Калифорния. Тогава бях на 20 години.

Границата тогава беше много различна. Имаше по-малко стени и по-малко гранични патрули, а пустинята се простираше, както изглеждаше тогава, до безкрайност. Въпреки че толкова много неща се промениха около мен, аз разпознавам същата пустиня и равнините, през които се скитах две седмици сам, преди да стигна безопасно до Сан Диего. Още мога да подуша сухотата на въздуха и да почувствам голотата на терена, където се криех между скали и храсти, за да не ме заловят. Това чувство на самота никога няма да си отиде и връщането ми само засили спомените от преживяното. И докато гледам пейзажа наоколо, се питам: „Как го направих?“. Тогава имах една обикновена мечта – да дойда в Съеди-

нените щати и да стана треньор на кучета. Тогава беше мечта, а сега е реалност. Това пътуване за мен е завършек.

Днес е 13 септември 2012 г. и аз се завърнах в Сан Исидро – мястото, където пресякох границата нелегално. Но този път съм тук не като самотен, уплашен емигрант, а като човек, достигнал мечтата си. Тук съм с цял снимачен екип, с фотографите и с моя директор на продукцията – Алегра Пикет. Не дойдох пеша, скитайки се из пустинята, а в удобен джип, снабден с климатик, и с подкрепата на телевизия „Нешънъл Джогеографик“, която снима документален филм за живота ми. Толкова е нереално, а аз съм смирен и почти засрамен от това, че една телевизионна мрежа намира живота ми за интересен, че иска да го сподели с другите.

Докато камерите се въртят, тълпа любопитни зрители и почитатели започва да се събира на няколко метра от мен. Повечето изглежда ме познават по име. Някои викат на испански: „El Encantador de Perros“ (което се превежда като „този, който омагьосва кучета“, както се нарича „Говорещият с кучета“ в Мексико). През почивките от снимки отивам да говоря с тях и да подпиша няколко автографа. Разнообразието на тълпата е невероятно и отразява любовниците на предаването, което се излъчва в повече от сто страни. Една жена от Канада на около 60–65 години, която казва, че е гледала всичките 167 епизода на „Говорещият с кучета“; семейство от Сиатъл; един господин от Аржентина, който споделя, че е използвал отчасти моята психология за кучета, за да отгледа децата си; както и младо семейство от Лондон, което ми каза, че е присъствало на семинара ми „Сизър Милан на живо“, когато бях на турне през март 2010 г.

Докато стоя на границата и слушам своите почитатели, осъзнавам, че въпреки че съм роден и израснал в Мексико и че през 2009 г. съм получил американско гражданство, аз не принадлежа към никаква страна, отделена от граници, територии или език. Принадлежа на световното общество от хора, които обичат кучета. Това е моята глутница. Мястото ми е с тях и с техните кучета. По света има повече от 400 милиона кучета и повече от един

*Обратно там, където всичко започна - тоето завръщане на границата,
близо до Сан Исидро, Калифорния.*

милиард души в тази глобална глутница, които са споделили живота си с куче. Моята роля в това огромно общество е на водач на глутницата.

Това е привилегия, която приемам много сериозно. Като водач на глутницата от мен се очаква да защитавам и да наставлявам. Разбира се, повечето хора идват при мен, защото търсят отговори за проблемите им с кучета. През всичките девет сезона на „Говорещият с кучета“ показвах техники, които коригираха всеки тип лошо поведение на всяка възможна порода и се срещнах с почти всяка възможна човешка грешка в грижата за кучетата. Но ролята ми на водач на глутницата сега е най-важна за мен. Толкова е важна, че реших да сложа край на предаването „Говорещият с кучета“ след почти девет сезона и да създам ново предаване, наречено „Водач на глутницата“.

Докато „Говорещият с кучета“ беше предаване за възстановяване, „Водач на глутницата“ е за спасяване. Това е история за изоставяне и за получаване на втори шанс. Това е история за възстановяване и осиновяване в подходящо семейство. За много от кучетата в това предаване това е последният шанс. В ролята ми на водач на глутницата аз намирам нови домове за тези невероятни кучета, а на новите им семейства показвам правилния начин да се грижат за тях. И докато на света има едва няколко души, които могат да говорят с кучета, всеки може да е водач на глутница.

Тази нова цел ме подтикна да напиша тази книга, за да помогна на хората да станат водачи на глутница по същия начин, по който станах аз. Когато се взледам назад, стигам до извода – този наръчник е подготвян 22 години. Той съчетава цялото ми практическо познание за кучешката психология и тренировка в една проста и лесна за четене книга.

Представям най-важните аспекти от това да разбирате кучетата като кучета, а не като хора. Разказвам как хилядите години еволюция и човешка намеса в генетичното развъждане са оформили нашите кучешки другари. След това разглеждам това, което наричам „Кучешки природни закони“ и как те засягат ку-

Научих толкова много от Джуниър, моята дясна ръка.

чешкото поведение и мислене. В трета глава ще откриете моите „Девет основни принципа“, които са кратки и прости интуитивни средства, които да ви помогнат да отгледате здраво, щастливо и уравновесено куче. Това са принципите и техниките, които следвам с моята собствена глутница и в работата ми по възстановяването. Всички следващи глави покриват важни уроци и стратегии за откриването на подходящото куче, нагаждането към промените в живота и поправяне на обичайното лошо поведение. След това анализирам всеки проблем и предлагам решения, така че материалът е лесен за следване и обяснение.

Но още по-важното е, че запълних тези страници с това, което научих за човешкото поведение от моята работа с кучетата и от моя личен житейски опит. Ще говорим още за това в последните глави, където ще споделя с вас възхновяващи разкази (включително моят собствен) на хора, чийто живот е бил докоснат и променен от куче. За първи път ще споделя с вас прозренията

си от работата, която свърших с хора, като личната тренировка и звезда от телевизионното шоу „Най-големият губец“ Джилиан Майкълс. Такива хора са направили големи промени, като са прилагали „Кучешките природни закони“, „Основните принципи“ и „Техниките на водача на глутница“, които развих през многото години, през които помагам на животни и хора да намерят хармонията заедно.

И, разбира се, в цялата книга ще срещате кучета. Намранчви, агресивни, очовечени до степен, в която стават нестабилни, и техните стопани (хората, които са причинили проблема) е трябвало да ги изоставят или да ги изолират в клетки или в задни дворове. Ще споделя случки за специални кучета от новото ми предаване „Водач на глутницата“. Ще видите как методите, обсъждани в тази книга, са помогнали на всяко от тези животни да открие спокойствието, както и нови, любящи домове в перфектните семейства.

В края на моя „Кратък наръчник за щастливо куче“ ще сте направили с мен едно пътешествие в сърцето и в ума на кучето. Ще обогатите разбирането си за това как действа неговият ум, как нашата енергия се отразява на поведението му и ще научите как да бъдете добър водач на глутницата за вашето куче.

И ако си свърши работата добре като водач на глутницата, ще разберете по-добре къде в живота ви липсва равновесие и може би ще се научите как по-добре да се грижите за потребностите на вашата собствена глутница.

Надявам се и вярвам, че тази книга ще ви донесе прозрение, което да подобри и обогати връзката ви с вашето куче, с вашето семейство и с вашето общество. Добре дошли в глутницата!

КАК ДА ЧЕТЕТЕ ТАЗИ КНИГА

Преди да продължите нататък, е важно да разберете, че е най-добре да четете тази книга с отворено съзнание. Разбирам, че използвам думи, които карат хората да се чувстват неудобно. Според опита ми двете най-обичайни думи са *доминиране* и *контрол*. Вярвам, че някои хора се чувстват неспокойни с тези термини, защото ги тълкуват по негативен начин. Искам да обясня защо за мен те са неутрални, може би дори положителни и необходими.

Хората често ме питат какво значение влагам в тези думи. Очевидно в английския, и особено в Съединените щати, такива думи имат отрицателно значение. Никой не харесва партньор или началник, който „контролира“, а концепцията на „доминиране“ намеква пълно завоюване и съкрушаване на враг.

Когато аз използвам тези думи, това не са асоциациите, които аз имам с тях. Думата *доминиране* идва от латинската „доминус“, което означава „господар“. За моите уши тя звучи като испанската дума *maestro*, която просто означава „учител“. В английския думата *maestro* често се отнася за диригент на оркестър, а това е много по-приятна представа, с която да се свързва думата *доминиране*, защото един диригент дава едно от двете неща, които доминиращото куче в глутницата осигурява – наставление.

Втората дума, която често се разбира погрешно, е *контрол*.

Когато я използвам в тази книга, имам предвид действието на започване, промяна и спиране на действията на другите. Когато един учител каже на учениците си да започнат теста или да оставят моливите накрая, това е контрол. Когато пътен полицай кара колите да заобиколят заради катастрофа и промени посоката им, това е контрол. Във връзката ви с вашето куче вие - човекът, трябва да сте този, който определя кога нещата започват, променят се или приключват. Ако вашето куче е този, който взема решенията, тогава вие сте изпуснали контрола. За да сте водач на глутницата, трябва да контролирате.

Ако сте на разходка и вашето куче започне да тегли напред, поемете контрола, като промените посоката! Ако кучето ви проявява победение, което не искате, спрете го! Направете по-правка! Преди да откликнете на желанието на кучето, което то иска - разходка, храна, вода, обич, - почакайте, докато то покаже победението, което вие искате - да бъде спокойно и послушно. Това, което кучето желае, не става преди вие да позволите то да стане и никога не започва, когато кучето желае то да започне.

Силно вярвам, че възприемането на тези думи - *контрол* и *доминиране*, и влагането на смисъла, който внасям аз в тях, е част от това да станете водач на глутницата.

Тъй като хората могат да влагат силни негативни асоциации в думите, интелектуалният акт на прочит на една дума може да отключи емоционален отговор, понякога отбранителен, който да попречи на разбирането. Предизвиквам ви, докато четете тази книга, да обърнете внимание на емоциите си и да се спрете на всяка дума, която ви кара да се чувствате неудобно! Подчертайте я и помислете защо тази дума предизвиква такъв отговор!

Опитайте още сега с *контрол* и *доминиране*! Какво означава всяка от тези думи за вас? Положителни или отрицателни чувства извикват във вас? За всяка дума, която ви смущава, се опитайте да намерите синоними, които са по-приятни за вас! Например, за много хора думата *жега* носи неприятни емоции, но думата *топлина* може да е по-положителна. Знойната пустиня през лятото

срещу топлината от камината и любимите хора по време на зимен празник.

За кучетата гумите не значат нищо. Те са просто тонове и модулация на звука. Това включва и имената, с които ги наричаме. Кучетата общуват с енергия и ни отговарят най-добре, когато сме спокойни и самоуверени. За да достигнем това състояние на спокойствие, трябва първо да контролираме човешките си емоции, особено тези, които водят до слаби енергийни състояния, като съмнение, страх или тревога. Ако определени гуми предизвикват тези състояния във вас, тогава трябва да неутрализираме негативността, като разберете защо ви карат да се чувствате така, да премахнете тези значения на гумите и/или, ако е необходимо, да ги замените със синоними, които са неутрални за вас.

Знанието премахва страха, а целта на тази книга е да донесе много знание. От вас зависи дали ще постигнете спокойствие. Ако работите с мен и четете книгата с отворено съзнание, тогава ще се научите да постигате състояние на спокойствие и инстинктивно ще знаете как да успокоите вашето куче.

